

„Pati Dvasia liudija mūsų dvasiai, kad esame Dievo vaikai.“ / Rom 8,15/

2007 m. birželis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 4 (76)
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn.

ESAME DIEVO VAIKAI

Ist 4, 32–34. 39–40; Rom 8, 14–17; Mt 28, 16–20

Žmonės įvairiai suvokia Dievą. Vieniems Jis yra hipotezė, paaiškinanti visatos reiškinius, gyvosios gamtos paslaptis. Kitiems Dievas yra tolimesnė tikrovė, beveik neturinti realios įtakos gyvenimui. Tai nelyginant per teleskopą matoma Saturno planeta. Galima nugyventi visą gyvenimą, beveik nieko apie ją nežinant. Yra žmonių, kurie džiaugiasi Dievo dovanomis tarsi saulės spinduliais. Nors tai gaivina tikėjimą, jų pasaulėvaizdyje aiški riba skiria danguje esantį Dievą ir žemėje gyvenančius žmones. Tikėjimo brandos kelyje lūžis įvyksta tuomet, kai imame suvokti bendradarbiavimą su Dievu. Dažnai tai patiriame susidūrę su užduotimis, pranokstančiomis mūsų žmogiškąsias galimybes. Mokydamiesi bendradarbiavimo palengva suvokiame, kad mokėti priimti nėra nereikšmingiau negu duoti; leisti būti mylimam, priimti meilę nėra mažiau negu mylėti. Nėra paprasta kalbėti apie Dievą. Dievas nėra tas, apie kurį kalbama, bet tas, kurio klausomasi.

Šventasis Augustinas norintiems apmąstyti Trejybės slėpinį siūlo pažvelgti į tris žmogiškosios būties aspektus: buvimą, pažinimą ir norėjimą. Esu pažįstantis ir valingai norintis. Suvokiu, kad esu ir kad noriu. Noriu, kad būčiau ir suvokčiau. Pasak Augustino palyginimo, žmogaus gyvenimas neatskiriama esti tuose trijuose dalykuose. Augustino „Išpažinimuose“ randame vieną iš gražiausių bandymų aprašyti Dievą.

Išganymo istorija atskleidė žmonijai Dievą kaip Trejybę. Jėzaus įsikūnijimas ir vaikščiojimas žemės keliais nesumenkino Jo dievytės slėpinio. „Karalių Karalius ir viešpačių Viešpats, vienatinis Nemirtingasis gyvena neprieinamoje šviesoje“ (plg. 1 Tim 6, 16). Apie Viešpatį, „gyvenantį neprieinamoje šviesoje“, galima žinoti iš to, ką Jis mums apreiškė. Formulė: Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia įteigia mūsų vaizduotei tris skirtingus, tačiau tarsi „greta“ vienas kito esančius dieviškuosius Asmenis. Pabandykime apmąstyti Švenčiausiosios Trejybės slėpinį per Asmenų tarpusavio sąveiką: Tėvo per Sūnų Šventojoje Dvasioje. Šį slėpinį atskleidžia Mato evangelijos pabaigos eilutės.

„Man duota visa valdžia“. Tai galima numanyti, kad yra Tas, kuris duoda, kuris dalija tai, kas Pats yra ir ką turi. Davimas būdingas Tėvui. Jis leidžia gimti Sūnui, savo esme tolygiam Tėvui. „Man duota visa valdžia“: numanomas Priimantysis. Jis priima mylinčio Tėvo žinią, skirtą mūsų išganymui: „Viengimis Sūnus – Dievas, Tėvo prieglobstyje esantis, mums Jį apreiškė“ (Jn 1, 18). Sūnui būdinga priimti ir būti apdovanotam.

Žodžiuose „eikite“, „padarykite“, paliepimuose mokyti ir krikštyti išvelgiame Trečiąjį – Šventąją Dvasią. Šventosios Dvasios išganomasis veikimas pasireiškia ypač ugdant Bažnyčią. Bažnyčia ugdoma suburiant žmones ir skelbiant jiems Evangeliją. Krikštas yra Bažnyčios

augimo regimas ženklas. Šventoji Dvasia veikia ypač bylodama ir mokydama: ji „išmokys jus visko ir viską primins“ (Jn 14, 26).

Reikia atkreipti dėmesį į žodį „valdžia“: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje“. Valdžią esame linkę suvokti kaip gebėjimą palenkti savo valiai, galią išgyti ir turėti. Tačiau Jėzaus valdžia reiškia gebėjimą apiplėšti save, dovanoti save praturtinant kitus.

Apaštalas Paulius Laiške romiečiams primena, ko mokė Jėzus Viešpaties maldoje. Į Dievą kreipiamės „Tėve mūsų“. Tėvo vardas reiškia Dievo meilės kūriniam pripažinimą. Kreipimasis į Tėvą primena Dievo sandorą su Izraeliu ir Jo meilės liudijimą išrinktajai tautai. Izraelitams tėvystė reiškė visų pirma nuostabią Dievo dovanotą kūrybinę galią, leidžiančią dalyvauti Dievo kūrybos darbe ir tęsti gyvybę per palikuonis. Tačiau Dievui nereikalinga tokia tėvystė, nes Jis vienintelis ir amžinas. Mato evangelijoje Jėzus moko kreiptis į Dievą „Tėve mūsų“, o evangelistas Lukas perteikia paprastesnę kreipinį „Tėve“. Suvokiame, kad tai Jėzaus Tėvas, tačiau taip pat ir mūsų. Tai reiškia mūsų ryšį su Jėzumi, dėl kurio galime vadintis Dievo vaikais. Per Jėzų mes išūnystės būdu tampame tokie, koks Jėzus yra nuo amžių. Tampame Dievo vaikai per Jį, su Juo ir Jame.

„Bažnyčios žinios“ 2003 m. gegužės 27 d., Nr.10

Sveiki, mieli broliai ir seserys!

Šiandien pakalbėkime apie Gyvenimą, kas jis toks yra. Jei mąstytume, kad Gyvenimas yra mokykla – tai ko turime išmokti? Jei mąstyti, kad gyvenimas – nenutrūkstanti tarnystė, – tai kam turime tarnauti ir kodėl? Kaip mums mokytis? Kur ieškoti atsakymų? Kur mūsų mokytojai ir kas jie tokie? Daug yra įvairiausių mokyklų, o ir mokytojų netrūksta, bet ne visi yra tikri ir tinkami Dievo vaikams. Jei nenorime pasiklysti mokslo labirintuose, savo mokytoju pasirinkime Jėzų.

Pirmiausia pakalbėkime apie tai, kur, kodėl, kokiomis sąlygomis mes gyvename. Savaiame suprantama, kad gyvename Žemėje, bet, kai taip mąstome, ar visada sąmoningai suvokiame, kad gyvename Dangiškojo Tėvo sutvortoje planetoje, kurioje absoliučiai viskas yra sutvarta Jo ir iš Jo paties? Todėl mes sąmoningai turime suvokti visą kūriniją: Žemę, augmeniją, gyvūniją, žmones esant dieviškos kilmės. Gal atrodo, kad tai labai paprasta, bet tai išsąmoninti labai svarbu. Labai svarbu suvokti, kad mes esame viena, vientisa, tarpusavyje susijusi ir nedaloma Dievo kūrinija, sutvarta su meile. Ir visa ta Žemė padovanota žmonėms gyventi, mokytis ir bręsti.

Jei kalbėtume apie tai, kad turime mokytis, tai ko turime išmokti? Gyventi visiškoje vienybėje, daroje, meilėje, pagarboje su visa planetos kūrinija. Mes esame pakankamai suaugę ir patys galime savarankiškai bei atvirai pažvelgti į savo gyvenimą, savo elgesį ir santykius su Žeme, augalais, gyvūnija ir kitais savo broliais ir seserimis.

Apie tarnystę. Kodėl, kas ir kam turi tarnauti? Kaip yra dabar ir kaip turėtų būti? Kadangi viskas yra Dievo kūrinija, vientisa, papildanti viena kitą, pasitarnaujanti viena kitai, savaiame atsinaujinanti – mes galime tai pavadinti Gyvenimu. Jei Jėzų pasirinkome savo mokytoju, tai Jis apie tarnystę kalbėjo taip: didesnis yra tas – kas labiau nusižeminęs tarnauja mažesniams. Mes žinome, kad Jis pats savo mokiniams plovē kojas,

kad bendravo ir pagelbėdavo tiems, kuriuos „šviesuomenė“ buvo jau atstūmusi ir pasmerkusi. Bet, ar darė Jis visa tai akiai „šiaip sau“, kaip kad dažnai mes tai darome praeidami pro elgetaujančius ir numesdami atliekamą centą, ir visai nesukdami sau galvos, dėl ko mūsų brolis ar sesuo atsidūrė gatvėje ir nusižeminęs tiesia ranką? Jei visur ir visada prisimintume, kad visi – absoliučiai visi esame Dievo vaikai – tai turėtume iš pradžių savęs, o po to ir prašančio paklausti, kas atsitiko. Gal jam labiau reikia bendrystės, supratingumo, patarimo, užuojautos, meilės, žmogiškos šilumos, kuri žymiai stipriau sušildo sugrubusią sielą nei atliekamas centas? Ar kada nors pabandėme save pamatyti ir pasijusti jo vietoje? Dabar darbų netrūksta – tai visai įtikėtina, kad vargšą slegia rimtesnės bėdos, ligos ar panašiai. Jei pasikalbėję matytume, kad elgetavimas yra amatas ar būdas išlenkti bokalą – ramia širdimi galime nueiti.

Taigi tarnaujame visi, visur ir visada. Mes visi tarnaujame Gyvenimui, kaip tėvai tarnauja savo kūdikiui, mokytojai savo mokiniams, gydytojai ligoniams, dvasinis mokytojas ieškančiam savo gyvenimo prasmės ir paklydusiems. Tokia turėtų būti tarnystė ir toks turėtų būti Gyvenimas. To mokė Jėzus. Ir dar, mes tarnaujame Gyvenimui ne dėl turtų, garbės ar atlygio. Brolių

ir seserų tarnystė yra iš meilės, pagarbos, pasiaukojimo ir gilaus Gyvenimo vienybės suvokimo. Neveltui yra posakis „kuo daugiau atiduodi – tuo daugiau gauni“. Niekas, absoliučiai niekas negali nuskriausti kito, nenuskriausdamas savęs – skriauda visada sugrįžta, gal kitu būdu, bet visada sugrįžta.

O kaip šiandien yra aplinkui? Kas turtingas – tas komanduoja, vaidina oligarchą, diktuoja sąlygas, išnaudoja savo brolius, seseris, kad dar daugiau padidintų savo turtus, reikalauja sau pagarbos ir aukštos padėties. Net yra toks posakis „pirmas milijonas visada nedoras“. Taip? Greičiausiai apie tai pagalvojus kyla noras piktintis ir kovoti. Bet.....stop! Jei norime ką nors keisti net ir tokiais aplinkybėmis – tai turime viską pradėti nuo savęs, keisti, švarinti, tirti ir skaistinti save, savo sąmonę. Aplinka keisis savaiame – kai tik pradėsime keistis patys. Prisiminkime, ką Jėzus kalbėjo apie kovą, apie antro skruosto atsukimą, apie tai jau daug kalbėta – todėl nesikartosiu.

O dabar pakalbėkim apie garbę, kam ir kaip ją reikšti. Jei didesnieji su meile tarnauja mažesniams, tai mažesnieji su meile ir pagarba paklūsta jiems. Tokia turėtų būti hierarchija. Mes, broliai ir seserys Kristuje, neturime reikšti vieni kitiems garbės – mus turėtų sieti tik šilti broliški santykiai, o Garbę ir Šlovę skirkime savo Dangiškajam Tėvui, visa ko Kūrėjui.

Mes visi ir kiekvienas esame atsakingi už savo gyvenimus ir niekas už mus daugiau nėra atsakingas. Mes pjausime tai, ką pasėjome. Šiandien turime tai, ko esame verti. Mums visiems tenka mokytis Gyvenimo kasdien, kas valandą ir kas minutę, visur ir visada, darbais, žodžiais, mintimis ir jausmais. Kai tapsime suaugę ir subrendę Kristuje – tapsime tikra Bažnyčia – bendraminčių brolių ir seserų bendrija.

Su meile, E V.

2007 metų Giesmių šventė Biržuose

“Paskendę savo kasdienybės rūpesčiuose dažnai pamirštame, kad Viešpats mus kviečia ne tik tikėjimo tarnystei kasdieniniuose rūpesčiuose, bet ir tikėjimo bendrai šventei”.

*Kun. Rimas Mikalauskas
Lietuvos ev. reformatų gen. superintendentas*

Šių metų Giesmių šventei Lietuvos evangelikų bažnyčių choras ir orkestrus pakvietė Biržai, besiruošiantys minėti pirmojo LERB Unitas Lithuaniae Sinodo 450 metų Jubiliejų.

Ši šventė – trečioji Biržuose. Lietuvos ev. reformatų Bažnyčia yra Giesmių švenčių pradininkė. 1935 metais pirmojoje šventėje giedojo tik Biržų krašto bažnytiniai reformatų chorai iš Papilio, Nem. Radviliškio ir Biržų. Nuo 1996 metų susikūrusi Lietuvos evangeliškos bažnytinės muzikos sandrauga (LEBMS) Giesmių šventes organizuoja kasmet vis kitame mieste. Jubiliejiniais 2000-iaisiais metais chorai iš visos Lietuvos taip pat buvo susirinkę Biržuose. Pernai šventė vyko Šilutėje, minint šio miesto ev. liuteronų bažnyčios atstatymo 80 metų sukaktį.

Biržų giesmių šventė „Viešpatį liaupsink“ prasidėjo eisena, kurios priekyje broliškai žengė Lietuvos ev. liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis ir Lietuvos ev. reformatų gen. superintendentas Rimas Mikalauskas. Už jų – kunigai, šventės dirigentai ir chorai. Eiseną labai papuošė Šilutės, Pagėgių ir Ž.Naumiesčio ev. liuteronų parapijų jungtinis choras bei klaipėdiečių chorai, kurių aprangos sodrios, gražios spalvos mirgėjo iš tolo ir džiugino akį.

Užbėgdama už akių, pasakysiu, kad šiemet į evangelikų chorų Giesmių šventę susirinko rekordiška mažai chorų ir rekordiška daug klausytojų, kurie kantriai išbuvo iki šventės galo.

Bažnyčioje eisenos dalyvių laukė staigmena – beveik visos vietos suoluose užimtos, todėl teko sėstis

ne ten, kur buvo sutarta repeticijų metu, o ten, kur buvo laisva. Kai kurie parapijiečiai stojosi iš suolų ir lipo į balkonus, užleisdami chorisams vietas. Buvo labai malonu, kad tiek daug biržiečių atėjo į šventę, kartu giedojo visuotines giesmes, išklausė ne tik atskirų chorų pasirodymų, vargonininkų, ansamblių, bet ir jungtinio choro atliekamų – kantatos „Viešpatį liaupsink“, „Palaimos palinkėjimo“, nuoširdžiai visiems plojo, kartu tarė „Tėve mūsų“ ir giedojo „Paimki mano ranką“.

Iškilmės bažnyčioje prasidėjo visuotine Franz Schubert giesme „Šventas, šventas, šventas...“. Homiliją sakė LELB vyskupas Mindaugas Sabutis, pabrėžęs, kad giesmė Aukščiausiajam giedama širdimi, todėl Giesmių šventė pirmiausia yra širdies išraiška, o

ne balso. Reformatų vardu sveikinimo žodį tarė LERB Unitas Lithuaniae Sinodo gen. superintendantas kun. Rimas Mikalauskas (kalba spausdinama), širdingai dėkojęs LEBMS ir visiems rėmėjams, prisidėjusiems, kad ši šventė sugrįžtų į Biržus – vieną iš Lietuvoje negausių evangeliško išpažinimo istorinių salelių.

Į susirinkusius kreipėsi svečias iš Vokietijos Šiaurės Elbės bažnyčios kun. V.Tydemann ir linkėjo, kad muzika iš Biržų pasiektų dangų. Buvo perskaitytas LEBMS pirmininkės Lauros Matuzaitės (laikančios baigiamuosius egzaminus Vokietijoje) sveikinimo laiškas, prisimintas ilgametis švenčių organizatorius ir iniciatorius kantorius Frieder Gutowski.

Renginyje dalyvavo ev. liuteronų ir reformatų chorai iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Tauragės, Kretingos, Šilutės, Plikių, Dovylių, Pagėgių, Ž.Naumiesčio, Biržų ir kt. miestų ir miestelių.

Nors visi chorai dainavo širdimi, vis tik daugumos dalyvių nuomone, darnumu šiemet išsiskyrė Vilniaus reformatų choras „Giesmė“, vadovaujamas Gražinos Petrauskaitės. Vlodo Jakubėno „Tyloj Tu švenčiamasis“ ir F. Mendelssohn Bartholdy „Viešpaties pakilk tauta“ choristai atliko labai susikaupę, gerai intonuodami, paklusdami dirigentės reikalavimams.

Originaliu repertuaru išsiskyrė vargonininkės Astos Saldukienės vadovaujamas Vilniaus liuteronų bažnyčios choras. Atlikęs norvegišką giesmę „Dienos akis“ (į lietuvių kalbą išvertė Vidūnas Ramša, sueiliavo Marija Kubilienė) ir Zsolt Gardonyi vengrišką

motetą (vargonais akompanavo Jūratė Landsbergytė), sukėlė kai kurių diskusijų dėl nelietuviško repertuaro. Tenka pastebėti, kad didžioji dauguma šventėje atliktų kūrinių buvo nelietuvių kompozitorių, ir gal būtų visai ne pro šalį, kad daugiau lietuvių kompozitorių kūrinių skambėtų Giesmių šventėse, bet, manau, iniciatyva paieškoti ir paruošti šventei įdomius, originalius, negirdėtus kūrinius visada sveikintina. Kaip ir pernai, klausytojų nenuvylė Irenos Tamulionytės vadovaujamas Klaipėdos ev. liuteronų parapijos choras, atlikęs Hans-Martin Saider „Žodį“ ir Bernd Draffehn „Alleliuja! Girkit Viešpatį!“. Malonu buvo klausytis Kauno ev. liuteronų Šv. Trejybės bažnyčios vargonininkės Virginijos Daugirdienės – Balčiauskaitės parengto dueto ir kvarteto. Ypatingai sodriu ir profesionaliai valdomu balsu suspindėjo jaunas bosas Vytautas Bytautas.

Atskirų chorų pasirodymą užbaigė LEBMS kamerinis jaunimo choras „Cantate Domino“ (vad. Edita Fiodorova), kuris kaip visada giedojo labai gerai.

Reikia paminėti šventėje dalyvavusias dvi profesionalias vargonininkes – Gražiną Petrauskaitę ir Jūratę Landsbergytę. Gražina puikiai atliko P.Sweelinck Variacijas d-moll. Jūratė pristatė pirmą kartą Lietuvoje skambėjusį kūrinių – latvių kompozitoriaus ir vargonininko Aivars Kalejs (g.1951m.)

„Via dolorosa“. Kūrinys parašytas 1996 metais ir skirtas atminti patyrusiems tremties kančias. Būtent šis kūrinys susilaukė didžiausio visų šventėje dalyvavusių dėmesio ir įvertinimo. Šventės kulminacija – jungtinio choro atlikta kompozitoriaus Helmut Walch pagal 17a. melodiją parašyta kantata „Viešpatį liaupsink“, kuriai vargonais akompanavo Renata Moraitė, pritarė Plikių ir Dovylių ev. liuteronų parapijų pučiamųjų orkestras (vadovas kun. Liudvikas Fetingis), dirigavo šventės vyr. dirigentas Bronislovas Skirsgilas. Šiai – vienai populiariausių ir dažniausiai viso pasaulio evangeliškos bažnyčios giedamų choralinių giesmių žodžius parašė Joachim Neander (1680). Giesmė sukurta pagal 103-ją šlovinimo psalmę: „Liaupsink Viešpatį, manoji siela, ir visa, kas manyje yra, Jo šventąjį vardą“.

Pasakojimą apie evangeliško chorų Giesmių šventę užbaigsiu kun. Rimo Mikalausko palinkėjimu:

„Meldžiu, kad šios šventės patiprinimas su Dievo jėga sugrįžtų su Jumis į Jūsų parapijas ir stiprintų per ateinančius metus. Tebūnie kuo daugiau mūsų visų namuose Viešpačiui garbės ir ramybės Dievo mylimiems žmonėms.“

„Giesmės“ choristė, LEBMS narė
Rasa Mikalajūnienė,
papildyta D.Gudliauskienės

Lietuvos evangelikų reformatų generalinio superintendente kun. RIMO MIKALAUŠKO sveikinimo žodis

šventės dalyviams:

Brangūs šventės dalyviai, viešnios ir svečiai,

Mums šiomet ypač reikšminga, kad į Biržus atvyksta evangeliški chorai iš Lietuvos evangelikų parapijų. Minime evangelikų reformatų Sinodo 450-sias metines. Paskendę savo kasdienybės rūpesčiuose dažnai pamirštame, kad Viešpats mus kviečia ne tik tikėjimo tarnystei kasdieniniuose rūpesčiuose, bet ir tikėjimo bendrai šventei. Evangelikų liuteronų ir reformatų bažnyčias pavadinčiau sesėmis dvynėmis. Jos skiriasi savo vardais, išvaizda, tačiau turi tą pačią „pavarde“ bei gyvenimo šalia viena kitos patirtį. Neseniai bažnytniame archyve aptikau įdomų 1973 metais vyskupo Jono Kalvano rašytą laišką Povilui Jašinskui, mūsų vyriausiajam kunigui: „Džiaugiuosi, kad visi krutate kaip bitelės ir pagal išgalę darbuojatės [...] Nors mes maži ir silpni, bet didis ir stiprus yra už mus miręs ir mums prisikėlęs VIEŠPATS. Jis telaimina Tavo darbą namuose ir bendruomenėse. Nuoširdūs sveikinimai iš mūsų namų Jūsų namams“. Ar kas begali geriau išreikšti, kokie šilti ryšiai bei bendras tarnystės pašaukimas siejo mūsų bažnyčias seses? Koks nuoširdus dėmesys bei padrašinimas sunkiu metu vienos bažnyčios tarno kitam tokiam pačiam tarnui! Šių žodžių ir tokio broliško dėmesio esame reikalingi šiandien kasdieninėje

mūsų tikėjimo kovoje. Dėkoju Lietuvos evangeliškos bažnytinės muzikos sandraugai ir visiems jos rėmėjams, kad ši šventė vėl sugrįžo į Biržus. Į vieną iš negausių Lietuvoje evangeliško išpažinimo istorinių salelių. Čia evangelikai turėjo išpažinimo laisvę, kartu su kitais evangelikais statė miestus ir Lietuvai davė protestantiškos kultūros vaisių. Nepaisant karų, nepalankių įstatymų evangelikų reformatų bažnyčioje išaugo iškilūs valstybės ir visuomenės vyrai bei moterys: Andrius Volanas - teologas ir pažangus visuomenės mąstytojas, Lietuvos „Jonas Kalvinas“, Jo didenybės Biržų - Dubingių kunigaikščio ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės karo etmono Radvilos Rudojo sekretorius, Lenkijos karaliaus ir Lietuvos Didžiojo kunigaikščio diplomatinis pasiuntinys; kunigaikščiai Radvilos - evangeliško tikėjimo globėjai ir svarbūs valstybės veikėjai; daugelis Lietuvos evangelikų reformatų dvasininkų - lietuviško spausdinto žodžio autorių ar Biblijos vertėjų į lietuvių kalbą: kunigai Božimovskiai, Nerlichai ir Boguslavas Chilinskis; Lietuvos Respublikos ir tautinio atgimimo vyrai: poetas Stanislovas Dagilis, signataras Jokūbas Šernas bei jo brolis kun. Adomas Šernas, kun. Povilas Jakubėnas – ilgametis generalinis superintendentas; Nepriklausomybės kovų vadai:

generolai K.Ladiga, St.Žukauskas, St.Nastopka, karininkas Jonas Nastopka, pulk. Jonas Variakojis; valstybės ministrai: Jonas ir Martynas Yčai; Hypatija Yčienė - pirmoji moteris kuratorė ir pirmoji delegatė Pasauliniame reformatų suvažiavime ir kitos šviesios moterys evangelikės, tarpe jų ilgameitė Evangelikų moterų sąjungos CV pirmininkė Klara Šepetinė, kurios dirbo prasmingą švietimo ir augančios kartos auklėjamąjį darbą; pokario evangeliško tikėjimo kovotojai - kunigai ir pasaulietiniai vyresnieji. Neturiu galimybės čia išvardinti visų net pačių iškiliausių asmenybių: dvasininkų ir pasauliečių - visi jie Sinodų kuratoriai ir Bažnyčios mecenatai. Didžiuojamės jais ir dėkojame Dievui už jų tikėjimo darbų pavyzdžius mums ir ateinančioms kartoms.

Kuomet Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje skambės Jūsų širdies giesmės, jos bus pačios gražiausios dvasinės gėlės visų šių tikėjimo žmonių atminimui. Tai bus patys gražiausi „iš mūsų namų Jūsų namams sveikinimai“ mums, šią dieną bebėgantiems tikėjimo lenktynėse. Meldžiu, kad šios šventės pastiprinimas su Dievo jėga sugrįžtų su Jumis į Jūsų parapijas ir stiprintų per ateinančius metus. Tebūnie kuo daugiau mūsų visų namuose Viešpačiui garbės ir ramybės Dievo mylimiems žmonėms.

MUZIKOS GALIA

Apie muzikos galią labai taikliai yra pasakęs ev. liuteronų Bažnyčios tėvas Martynas Liuteris:

„Muzika yra nuostabi ir miela Dievo dovana, kuri mane dažnai žadindavo ir skatindavo džiaugsmingai maldai ir dėkojimui. Muzika nubaido velnią ir pralinksmina žmogų. Žmogus pamiršta bet kokį rūstumą, neskaistumą, pasipūtimą ir kitas panašias negeroves. Po teologijos aukščiausią vietą ir didžiausią pagarbą skiriu muzikai.

Gyvenimiškas patyrimas patvirtina, kad po Dievo Žodžio antroje vietoje yra muzika, kuri viena nusipelno būti iškelta, kaip žmogiškos širdies jutimų šeiminkė ir valdytoja. Mano širdis kunkuliuoja ir liejasi per kraštus, atsiliepdama į muziką, kuri taip dažnai mane atgaivina ir nuvaiko baisias negandas.

Ši brangi muzikos dovana yra duota tik žmonėms, kad mes šlovintume ir garbintume Viešpatį ir Jo šventą Vardą.“

*Vilniaus reformatų
choras „Giesmė“ yra
labai dėkingas kuratoriui
Mykolui Mikalajūnui
ir jo žmonai Genutei
bei choro pirmininkės
Gijos vyriui Kęstučiui
Suveizdžiui saugiai ir laiku
nuvežusiems į Giesmių
šventę Biržuose.*

Choristai

Romos katalikų kunigas prof. Kęstutis A. Trimakas

Judas – Jėzaus išdavikas ar išlaisvintojas?

20-ajame amžiuje Egipte buvo rastas 17 šimtmečių smėlyje gulėjęs kelių lapų 3 - 4-ojo šimtmečio rankraštis senąja koptų kalba, pavadintas Judo evangelija. Ištyrus nustatyta, kad tai yra originalo, parašyto 2-ajame šimtmetyje graikų kalba, vertimas. Turinyje kalbama apie Jėzaus paskutines kelias dienas prieš Jo mirtį. Vaizduojama, jog Jis yra visiškai nesuprastas apaštalų, išskyrus Judą Iskarijotą. Tik jam vienam Jėzus perduoda paslaptinę „pažinimą“ (gnosis) ir prašo, kad Jį išduotų priešams.

Rastas rankraštis byloja apie Jėzaus mokslo susidūrimą su graikų pasaulėžiūra, o kartu ir pirmųjų krikščionių susilietimą su graikų mentalitetu. Randamas didelis, tiesiog neperžengiamas, skirtumas tarp Jėzaus skelbto bei Jo apaštalų perduoto mokslo, kuris buvo jau 1-ajame šimtmetyje užrašytas keturiose Evangelijose (pagal Matą, Morkų, Luką ir Joną), taip pat apaštalų laiškuose, lyginant tą Jėzaus mokslą su tuo, kas užrašyta tariamoje Judo evangelijoje (Judas Iskarijotas tos „evangelijos“ negalėjo parašyti). Jėzaus tikro mokslo čia visiškai neliko. Neliko nei paties Jėzaus, o tik Jo vardas. Gnostikai, piktnaudžiaudami Jo vardu, aiškina savo mokslą. Tai būdinga gnostikams: jie nepaiso faktų, kai sakosi turį „aukštesnį“ pažinimą. Iš viso to daroma absurdiška išvada: Jėzus

„prašo“ Judą Jį išduoti.

Kuo skiriasi Jėzaus mokslas nuo „Judo evangelijos“

Jėzaus mokslas skiriasi nuo Judo evangelijos šiais esminiais elementais:

1. Jėzaus moksle visiškai nėra jokio dualistinio visatos supratimo. Šv. Raštas teigia, kad Dievas sukūrė visatą, kurią Jis pripažino esant gera. Ir žmogus Dievo sutvertas pagal Jo paties panašumą: į kūną įkvėpta dvasia. Ir angelai – Dievo sutverti, Jo tikri pasiuntiniai. Blogis atsirado visatoje ne jo struktūroje (kaip skelbia gnosticizmas), o tik kūninių laisvos valios apsisprendimu.

2. Dievo Sūnus tapo žmogumi laisvai apsisprendęs, kad, įsijungęs į žmoniją, gyventų, kentėtų, mirtų, bet ir prisikeltų iš mirties, ir tuo būdu už žmones atsisteisų Dievui Tėvui ir išlaisvintų juos iš nuodėmės ir sugražintų nemirtingumo malonę.

3. Jėzus Kristus, žmogumi tapęs Dievo Sūnus, nebuvo savo dvasia įkalintas kūne. Jis pats pasirinko turėti kūną, kentėjo, mirė, bet kūnu ir prisikėlė iš mirties. Jis pats buvo žmonijos Išgelbėtojas. Jam nereikėjo Judo „pagalbos“ būti išlaisvintam iš kūno. Judas Iskarijotas Jį išdavė ne paprašytas, bet, kaip Evangelijose nurodyta, atmetęs Jėzų, Jį išdavė už pinigų. Už tą išdavystę jis jokios „žvaigždėtos garbės“ nesulaukė.

4. Judo evangelijoje propaguojama moralė, kurioje vertinama išdavystė, iš esmės skiriasi nuo Kristaus moralės, kurioje pabrėžiama ištikimybė ir meilė. Visuomenė, kurioje platesniu mastu būtų įdiegta išdavystę vertinanti „moralė“, būtų panaši į sovietų sistemą, kurioje dominavo išdavystė ir vienas kitu nepasitikėjimas.

Mūsų atmintis

Šiais metais sausio 17d. sukako 110 metų (1897m.), kai gimė reformatas karininkas JONAS NASTOPKA, žuvęs kovose už Lietuvos nepriklausomybę.

Jonas Nastopka gimė ūkininkų reformatų šeimoje. Mokėsi Biržų keturklasėje ir Rygos matininkų mokyklose. Užėjęs vokiečiams, 1915m. pasitraukė į Rusiją, tarnavo carinės Rusijos kariuomenėje, 1917 m. baigė Saratovo karo mokyklą. Kai Rusijoje pasklido žinia apie Lietuvos nepriklausomybę, lietuviai ėmė burtis į batalioną Vitebske, kuriame karininku tarnavo J.Nastopka.

Grįžęs į Lietuvą, J.Nastopka lankė mokytojų kursų ir po to mokytojavo. 1918 m. lapkričio mėn. suformavus Biržų apskrities apsaugos štabą, Jis tapo skundų skyriaus vedėju. Vokiečiams pasitraukus iš Lietuvos, užėmė apskrities tardytojo vietą, tačiau Jį labiau traukė karyba, net kelis kartus bandė stoti į Lietuvos kariuomenę. Ieškodamas lietuviškų dalinių, ties Šeduva pakliuvo į bolševikų rankas ir buvo įkalintas Panevėžio kalėjime. Sukilimo metu kaliniai buvo paleisti. Jonui Nastopkai pagaliau pavyko pasiekti savo tikslą – Jis įstojo į lietuvišką batalioną,

tarnavo kuopos vadu. Bet neilgai teko kovoti už Lietuvos laisvę. 1919 m. gegužės 18 d. mūšio metu prie Jasiškių kaimo, Kėdainių raj., žuvo. Iš pradžių buvo garbingai palaidotas Kėdainių reformatų bažnyčioje šalia kunigaikščių Radvilų. 1920 metų birželio 24 d. Jo palaikai buvo perlaidoti senosiose Biržų kapinėse, kairėje, liuteronų pusėje, netoli ežero. 1936 m. kapavietė buvo sutvarkyta ir rugsėjo 8d. iškilmingai atidengtas Jam paminklas, Jo vardu pavadinta gatvė, vedanti į reformatų – liuteronų kapines prie ežero. Šių kapinių pradžioje palaidotas ir kitas nepriklausomybės kovų dalyvis generolas leitenantas Maksimas Katče (1879 – 1933).

„V.r.ž.“inf.

Gegužės 30 d. sukako
90 metų (1917m.),
kai žuvo
reformatas poetas
JULIUS JANONIS
– **VAIDILOS AINIS.**

Julius Janonis gimė 1896 m. balandžio 4d. Beržiniuose, Papilio parapija. 1913m. baigęs Biržų keturklasę, mokėsi Šiaulių gimnazijoje ir prasidėjęs karui su mokykla evakavosi į Voronežą, ten tęsė mokslą. 1916 m. persikėlė į Petrogradą. 1916 ir 1917 m. už revoliucinę veiklą carinės valdžios buvo įkalintas Petrograde ir Vitebske. Po vasario revoliucijos paleistas iš kalinimo, bet jau nepagydomai sirgo džiova ir, nenorėdamas būti našta draugams, nusižudė. Palaidotas Carskoje Selo (dab. Puškino) prie Peterburgo.

Apie reformatą poetą Julijū Janonį kunigas Povilas Jašinskas 1940 m. parašė išsamią monografiją „Vargo Poetas“. Ją sutrumpintą spausdinome praeitame „V.r.ž.“ numeryje.

„V.r.ž.“inf.

Išėivijos lietuvių liuteronų Bažnyčia jungiasi prie Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčios

Išėivijos lietuvių liuteronų Bažnyčia paskelbė susijungianti su Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčia (LELB). Apie šio sprendimo svarbą, nueitą kelią ir ateitį lietuvių išėivijos laikraštis Draugas“ atspausdino žurnalistės Dalios Cidzikaitės straipsnį „Laikas sugrįžti po Tėvynės stogu“. Žurnalistė kalbino keletą Sinode dalyvavusių žmonių, tarp jų išėivijos Sinode dalyvavusį LELB vyskupą Mindaugą Sabutį.

Straipsnyje rašoma:

„Gegužės 17 d. žiniasklaidoje paskelbta apie rusų ortodoksų Bažnyčių — išėivijos ir Rusijos — susijungimą. O gegužės 18 - 20 d. vykusio Vienuoliktojo LELB Bažnyčios išėivijoje Sinodo — aukščiausiojo liuteronų Bažnyčios valdymo organo — metu lietuvių ev. liuteronų Bažnyčia išėivijoje oficialiai paskelbė norą susijungti su Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčia. Nuspręsta, kad išėivijos Bažnyčia nustoja egzistavusi ir visos parapijos tampa LELB dalimi“.

Žurnalistės Dalios Cidzikaitės kalbintas LELB vyskupas Mindaugas Sabutis papasakojo, kad išėivijos liuteronų Bažnyčia prie šio sprendimo ėjo keletą metų. Parapijos išėivijoje ir toliau gyvens kaip gyveno, tik veiksmai bus tiesiogiai koordinuojami su Lietuva. Bus plečiama misijos koncepcija, nes kalbama ne tik apie JAV, bet ir Kanados bei Vokietijos Bažnyčių prisijungimą. „Pirmiausia turime galvoti, kaip paliesti tuos naujuosius emigrantus lietuvius evangelikus. Šiuo metu mūsų veikla nėra tam pritaikyta, kai kur ji net nėra

pradėta, pavyzdžiui, Airijoje. Žinoma, trūksta kunigų. Tad laukia nauji išbandymai, nauja tikrovė, bet ji neišvengiama, reikėjo jungtis,“ - įsitikinęs vyskupas.

Kanados LB Krašto valdybos pirmininkė Rūta Žilinskienė sakė, kad sprendimas susijungti priimtas dėl įvairių priežasčių, tačiau svarbiausia, turbūt, yra ta, kad mes visą laiką į Lietuvą žiūrėjome, kaip į Motiną. Ji prisiminė jog visada, kai nuvažiuojame į Lietuvą, aplankome savo arba savo tėvėlių parapijas. Dabar susiklostė tokios sąlygos, jog galime priklausyti prie Kanados anglų rajono Sinodo ir Lietuvos liuteronų Bažnyčios Sinodo. Dabar jaučiamės, kad tikrai esame mes, o ne – jūs ir mes.

Jai antrino lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos klebonas Toronte Algimantas Žilinskas (jos vyras), teigdamas „pagaliau neliko nei mes, nei jūs – tapome viena Bažnyčia“.

Išėivijos liuteronų Sinode dalyvavusi lietuvių reformatų išėivijoje atstovė diakonė Erika Brooks taip įvertino susijungimą: „Dabar atėjo laikas susijungti. Aš Lietuvoje pirmą kartą lankiausi prieš ketverius metus ir jausmas buvo toks, kad sugrįžau namo. Vadinas, tas darbas buvo reikalingas. Kovo 11-oji atidarė duris, Lietuvoje pradėjo augti religinės bendrijos, o mes — retėti ir mažėti. Dabar subrendo laikas sugrįžti po Tėvynės stogu.

„V.r.ž.“ inf.

Sveikiname parapijiečius:

RENATĄ ŠERNAITĘ,
birželio 2 d. atšventusių 70 metų Jubiliejų;

MARYTĘ KRISIUKÈNAITĘ JASIUKÈNIENĘ,
birželio 5 d. atšventusių 75 metų Jubiliejų.

*Linkime Jubiliatėms taip reikalingos sveikatos, laimingų metų ir
Viešpaties palaimos!*

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

■ Gegužės 20 d. Biržų ev. reformatų bažnyčioje buvo paminėtos superintendente, senjoro kun. Povilo Jašinsko 25-osios mirties metinės. Pamaldas papuošė Vilniaus reformatų parapijos vargonininkė Irena Kalvanaitė Pavilanskienė ir roko grupės „Ashtrey“ solistė Rita Naujokaitytė, atlikusios kompozitoriaus Leono Povilaičio šiai progai vargonams ir balsui pritaiktą lietuvininkų giesmę „Kaip niekingas, propuolingas...“.

■ Gegužės 20 d. Papilio kultūros namuose kun. Rimas Mikalauskas skaitė paskaitą „Evangelikų reformatų bažnytinė savivalda“. Po paskaitos pasilikę tikintieji reformatai išsirinko delegatą į Sinodą Otiliją Kaluiniene ir kandidatus: Joną Variakojį ir Ireną Vaicekauskienę. Pateiktas parapijiečių prašymas Sinodui dėl dvasininko Papilio parapijai.

■ Birželio 2 d. Biržuose nuskambėjo 16-oji evangelikų chorų Giesmių šventė „Viešpatį liaupsink“. Pirmoji Giesmių šventė 1935 metais taip pat vyko Biržuose, dalyvavo Biržų, Papilio ir Nem. Radviliškio bažnyčių chorai. Šių metų šventėje dalyvavo apie 15 bažnytinių chorų, jungtinis pučiamųjų orkestras iš Plikių ir Dovilų liuteronų bažnyčių, Klaipėdos vokiečių bendrijos choras ir LEBMS reprezentacinis „Cantate Domino“ choras.

■ Birželio 23 -24 d. Biržuose šaukiamas 2007 metų eilinis Sinodo suvažiavimas. Šiuo metu vyksta parapijų, dvasininkų ar kuratorių sesijose iškeltų Sinodo kompetencijai priklausančių klausimų teikimas, jų sprendimų projektų

ruošimas. Šių metų Sinodo suvažiavimas ypatingas ne tik, jog minime LERB *Unitas Lithuaniae* Sinodo 450 metų jubiliejų. Šie metai - naujos kadencijos Konsistorijos, Sinodo revizinės komisijos ir generalinio superintendente rinkiminiai metai.

■ Birželio 9 d. Biržuose, parapijos namuose, buvo sukvietas atviras Konsistorijos posėdis – Priešsinodinė sesija. Į Priešsinodinę sesiją atvykę įgalioti parapijų atstovai, kuratoriai ir dvasininkai kartu aptarė galimus iškeltų klausimų projektus.

■ Liepos 7– 14 d. Nemunėlio Radviliškyje vėl rengiama vaikų vasaros stovykla. Šių metų vaikų stovyklos tema „Atsiverskime savo Bibliją“. Stovyklą organizuoja LERJD „Radvila“ centro valdybos vicepirmininkas Dainius Viederis ir stovyklos dvasinė vadovė diak. Sigita Švambarienė. Laukiama vaikų nuo 6 iki 13 metų. Kreiptis į LERJD „Radvila“ Vilniaus skyrių.

Švietimo ir mokslo ministerija vaikų vasaros poilsiu organizuoti paskyrė 1500 Lt LERB Sinodui ir 1500 Lt VĮ „Vaiko užuovėja“ vaikų užimtumui ir socializacijai per mokslo metus vykdyti.

Taip pat Švietimo ir mokslo ministerijos skelbtą Vaikų socializacijos programų rėmimo konkursą laimėjo ir gavo paramą: 3000 Lt LERB „Krikščioniška šeimų stovykla, integruojant socialiai remtinus vaikus“ bei LERJD „Radvila“ 6000 Lt stovyklai „Dvasiška kova“ ir 3000 Lt – „Būk savimi ir tobulėk“.

Lietuvos reformatų Bažnyčios vadovybė:

Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios
Unitas Lithuaniae
Sinodo Konsistorijos
prezidentas
krt. Donatas Balčiauskas
mob. 8 698 76500

Lietuvos reformatų kunigų telefonai:

Gen. superintendentas
kun. Rimas Mikalauskas
gyv. Biržuose
mob. 8~686 6 63 83,

Senjoras kun. emeritas Petras Čepas
gyv. Medekiuose
tel. 8~450 5 85 77.

kun. Kęstutis Daugirdas
(šiuo metu tęsia doktorantūros studijas Vokietijoje)
mob. 8~686 6 70 07,

kun. Tomas Šernas
gyv. Vilniuje
tel. 213 18 10

mob. 8~687 5 68 46,
diak. Tomas Sakas
mob. 8~671 1 16 40

(šiuo metu tęsia mokslus Vokietijoje)
diak. Sigita Švambarienė
gyv. Biržuose
mob. 8~681 6 66 61

diak. Gitana Gasiūnaitė
gyv. Prahoje
el. p. saules_miestas@yahoo.com

lekt. Raimundas Stankevičius
mob. 8~614 8 25 67

Parapijos vadovybės telefonai:

Valdybos pirmininkė
Renata Bareikienė
mob. 8 688 88632

Valdybos pirmininkės pavaduotoja
Donata Indriūnaitė 234 28 24.

Seniūnai:

Vida Cupreva 236 32 24 d.,
mob. 8 673 0 45 37,

Dalija Gudliauskienė 242 91 18,
mob. 8 685 74951,

Olga Tamulėnaitė

277 03 14, mob. 8 613 60242

Rūta Kėželytė mob. 8 685 3 70 27,
Danguolė Juršienė 274 31 09 d.,
241 69 81 n., mob. 8 612 20 402

Laiškus redakcijai galite rašyti

Laisvės pr. 55-10 LT-07190, Vilnius
Dalijai Gudliauskienei
El. paštas: dalija@mail.lt,
tel. 242 91 18, mob. 8 685 74951

Leidėjai:

Vida Cupreva, Dalija Gudliauskienė,
Dalia Pronskietytė